

การปฏิรูปองค์กรอัยการสู่การจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบ
ของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงของสาธารณรัฐเกาหลี (ตอนที่ 1) :
ภูมิหลังแนวคิดการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ

นิตาพร สุทธิมาร
นักวิเทศสัมพันธ์ชำนาญการ กลุ่มงานภาษาญี่ปุ่นและเกาหลี
สำนักภาษาต่างประเทศ

ในปี พ.ศ. 2563 ที่ผ่านมา ประเด็นเกี่ยวกับการผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยสำนักงานการสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงได้รับความสนใจและถูกพูดถึงบ่อยครั้ง โดยเมื่อปีที่ผ่านมา ร่างกฎหมายดังกล่าวเป็นหนึ่งในหลายร่างกฎหมายที่รัฐสภาผ่านร่างกฎหมายให้ด้วยระบบ Fast Track ซึ่งร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวเพิ่งเข้าสู่กระบวนการของรัฐสภาเมื่อเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2563 ท่ามกลางเสียงวิพากษ์วิจารณ์ถึงกระบวนการทำงานของสำนักงานการสอบสวนฯ จึงทำให้สำนักงานการสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบในเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงยังไม่ได้เปิดตัวและเริ่มดำเนินการจัดตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2563

ภาพที่ 1: สำนักงานอัยการ สาธารณรัฐเกาหลี

ที่มาภาพ <http://www.polinews.co.kr/news/article.html?no=450722>

ในการพิจารณาว่าการตรวจสอบการทุจริตของเจ้าหน้าที่ระดับสูงดำเนินไปอย่างยุติธรรมหรือไม่ นั้น การจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงได้รับการเสนอว่าเป็นทางเลือกที่สามารถลดผลข้างเคียงต่าง ๆ ได้ดีที่สุดใน อาทิ การเล่นพรรคเล่นพวกในการฟ้องร้องที่เกิดจากการผูกขาด การฟ้องร้องดำเนินคดี เป็นต้น ที่สุดแล้วเราจะได้เห็นสำนักงานการสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบของ

เจ้าหน้าที่ระดับสูงเปิดตัวอย่างเป็นทางการและเริ่มดำเนินการได้หรือไม่ ก่อนอื่นต้องทราบถึงภูมิหลังที่มาของแนวคิดในการจัดตั้งองค์กรดังกล่าวก่อนเป็นอย่างแรก

❖ ภูมิหลังของการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง

สำนักงานการสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง (고위공직자범죄수사처; 공수처) หรือมีชื่อภาษาอังกฤษว่า Corruption Investigation Office For High-ranking Officials; CIO) ถูกพูดถึงเป็นครั้งแรกในปี พ.ศ. 2539 หรือปี ค.ศ. 1996 โดยกลุ่มคนรุ่นใหม่ในฐานะที่เป็นกลุ่มภาคประชาสังคมได้อ้างถึงการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง (ต่อไปเรียกย่อๆว่า สำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ) โดยให้องค์กรดังกล่าวมีฐานะเป็นองค์กรอิสระที่มีอำนาจหน้าที่สอบสวนการกระทำที่เป็นการทุจริตในกระบวนการทางนิติบัญญัติเพื่อตรากฎหมายต่อต้านการทุจริตขึ้นบังคับใช้ ในเริ่มแรกมีชื่อเรียกอย่างเป็นทางการว่า “สำนักงานตรวจสอบการทุจริตของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูง (고위공직자비리조사처)” หลังจากนั้น ในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2539 สมาชิกรัฐสภาสังกัดพรรคสภาประชาชนแห่งชาติเพื่อการเมืองใหม่ (National Congress for New Politics; NCNP 새정치국민회의) จำนวน 7 คน ได้เสนอร่างกฎหมายป้องกันการทุจริตอันรวมถึงสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ด้วย ซึ่งสุดท้ายแล้วร่างกฎหมายดังกล่าวก็ไม่ผ่านรัฐสภาและถูกยกเลิกไป

ภาพที่ 2: ภาคประชาสังคมต่างออกมาเรียกร้องให้จัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ
ที่มาภาพ http://www.lawfact.co.kr/news_proc/news_contents.jsp?ncd=989

ภาพที่ 3: บรรยากาศการเรียกร้องให้จัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริต มีข้อความว่า “การปฏิรูปอัยการและขจัด การทุจริตของเจ้าหน้าที่รัฐอย่างถอนรากถอนโคน “สำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ” คือก้าวแรก

ที่มาภาพ http://www.lawfact.co.kr/news_view.jsp?ncd=797

จากนั้น ในปี พ.ศ. 2541 (ค.ศ. 1998) ประธานาธิบดี คิม แด-จุง ได้ยกเลิกแผนกสืบสวนสอบสวน กลางของสำนักงานอัยการสูงสุด (대검찰청 중앙수사부) และผลักดันให้มีการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตและ ประพฤติมิชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงขึ้นแทน การจัดตั้งองค์กรดังกล่าวเป็นไปด้วยความเร่งรีบ แต่ก็ต้องพ่ายแพ้ ต่อการคัดค้านต่อต้านจากเหล่าอัยการในขณะนั้น

ต่อมา ในการเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อปี พ.ศ. 2545 (ค.ศ. 2002) นาย โน มู-ฮยอน (노무현; Roh Moo-hyun) ผู้สมัครรับเลือกตั้งจากพรรคประชาธิปไตยในสหัสวรรษใหม่ (New Millennium Democratic Party; NMDP – 새천년민주당) ได้แสดงนโยบายหาเสียงเลือกตั้งโดยให้คำมั่นกับประชาชนว่าจะดำเนินการจัดตั้งสำนักงาน การสอบสวนการทุจริตฯ เพื่อทำการตรวจสอบการทุจริตของประธานาธิบดี เครือญาติ และเจ้าหน้าที่ระดับสูง ซึ่งหลังจาก ได้รับเลือกตั้ง ประธานาธิบดี โน มู-ฮยอน ได้ดำเนินการศึกษาเปรียบเทียบระหว่างระบบการสอบสวนพิเศษ (특별검사제도; 특검) กับสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ จึงมีคำเปรียบเทียบเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวน การทุจริตฯ ว่า “หากมีสะพาน (หมายถึงสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ) ก็ควรเดินข้ามสะพานนั้นไป เหตุใดจึงต้องหาเรือ (หมายถึงระบบการสอบสวนพิเศษ) เพื่อนั่งข้ามไป” การเปรียบเทียบเช่นนี้มีนัยยะ คือ ต้องการให้ดำเนินการตรวจสอบ การทุจริตของเจ้าหน้าที่ระดับสูงตามขั้นตอนปกติ โดยกระทำผ่านสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ที่จะถูกจัดตั้งขึ้น แทนที่การดำเนินการผ่านระบบสอบสวนพิเศษที่มีกระบวนการที่ซับซ้อน

อย่างไรก็ตาม การผลักดันในการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ของประธานาธิบดี โน มู-ฮยอน กลับต้องเผชิญกับการต่อต้านอย่างรุนแรงจากอัยการจนนำไปสู่ความล้มเหลวอีกครั้งหนึ่ง ทั้งนี้ นาย ซง กวัง-ซู (Song Kwang-soo) อัยการสูงสุด (검찰총장) ในขณะนั้น กล่าวอ้างว่า “การจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ เป็นเสมือนการมุ่งลดอำนาจของอัยการให้ตกต่ำลง” พร้อมทั้งยังได้วิพากษ์วิจารณ์การจัดตั้งองค์กรดังกล่าวของรัฐบาลอย่างเปิดเผย

ภายหลังจากที่ประธานาธิบดี โน มู-ฮยอน เสียชีวิตลง อัตชีวประวัติของท่านได้ถูกตีพิมพ์ มีช่วงหนึ่งของอัตชีวประวัติเล่มนั้นได้ถูกเขียนไว้ว่า “ข้าพเจ้ารู้สึกเสียใจมากที่ไม่สามารถผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ และปรับอำนาจการสอบสวนระหว่างอัยการและตำรวจ (검경 수사권조정) ขึ้นได้”

จากนั้น ในรัฐสภาชุดที่ 18 มีสมาชิกรัฐสภาจำนวนหนึ่งได้เสนอร่างกฎหมายเกี่ยวกับสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ อย่างต่อเนื่อง อาทิ สมาชิกรัฐสภา ยัง ซึง-โจ (양승조; Yang Seung-jo) สมาชิกรัฐสภา พัก ยอง-ซอน (박영선; Park Young-sun) สมาชิกรัฐสภา อี จอง-ฮี (이정희; Lee Jung-hee) ฯลฯ แต่ก็ยังคงไม่ได้รับความเห็นชอบจากรัฐสภาและตกไปในที่สุด ต่อมา ในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ปี พ.ศ. 2555 (ค.ศ. 2012) นาย มุน แจ-อิน ผู้สมัครรับเลือกตั้งในขณะนั้นซึ่งยืนกรานที่จะผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ก็ต้องพ่ายแพ้การเลือกตั้งให้กับ นาง พัก กึน-ฮเย (박근혜; Park Geun-hye) ผู้สมัครรับเลือกตั้งจากอีกพรรคการเมืองหนึ่งที่ได้ให้คำมั่นในการหาเสียงว่าจะเสนอให้มีการจัดตั้ง 'ผู้ตรวจการพิเศษ (특별감찰관)' ขึ้น ทำให้นาง พัก กึน-ฮเย ได้รับชัยชนะให้ดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีในที่สุด

❖ การเลือกตั้งประธานาธิบดีเมื่อปี พ.ศ. 2560 บรรดาผู้สมัครรับเลือกตั้งต่างเห็นพ้องให้มีการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ

ในการเลือกตั้งทั่วไป ครั้งที่ 20 ได้มีการพูดถึงการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ขึ้นอีกครั้ง โดยมีสาเหตุมาจากคดีการทุจริตของเจ้าหน้าที่ระดับสูงหลายๆคดี อาทิ คดีของนาย ฮง มั่น-พโย (홍만표; Hong Man-pyo) อดีตอัยการ ที่เรียกรับค่าธรรมเนียบเป็นเงิน 1 หมื่นล้านวอนเพื่อทำให้ฝ่ายค้านเกิดเสียงข้างมากกว่าฝ่ายรัฐบาล (여소야대) คดีของนาย ชิน กยอง-จุน (신경준; Shin Kyung-jun) อดีตอัยการ ที่ต้องสงสัยว่ามีส่วนพัวพันในการทุจริตกับบริษัท Nexon รวมถึงคดีการผูกขาดการบริหารประเทศของนาง ชเว ซุน-ซิล (최순실; Choi Soon-sil) เพื่อนหญิงคนสนิทของอดีตประธานาธิบดี พัก กึน-ฮเย ที่ใช้อิทธิพลและอำนาจในทางมิชอบ ตลอดจนคดีของนาย อู บยอง-อู (우병우; Woo Byung-woo) อดีตเลขาธิการประธานาธิบดีอาวูโสฝ่ายกิจการพลเรือนในสมัยอดีตประธานาธิบดี พัก กึน-ฮเย ที่ใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด และเปิดความเท็จที่เชื่อมโยงกับคดีการทุจริตของอดีตประธานาธิบดี พัก กึน-ฮเย เป็นต้น

ในการเลือกตั้งประธานาธิบดี ครั้งที่ 21 ซึ่งจัดตั้งขึ้นหลังมีการดำเนินคดีถอดถอน นางพัก กึน-ฮเย อดีตประธานาธิบดี ออกจากตำแหน่ง เป็นที่สังเกตได้ว่า ผู้สมัครรับเลือกตั้งทุกคนได้ให้คำมั่นกับประชาชนในการหาเสียงเลือกตั้งว่าจะผลักดันให้เกิดการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯขึ้น ทั้งนี้ ผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ในการเลือกตั้งครั้งดังกล่าว ประกอบด้วย นาย มุน แจ-อิน (문재인; Moon Jae-in) นาย อัน ซอล-ซู (안철수; Ahn Cheol-soo) นาย ยู ซึง-มิน (유승민; Yoo Seung-min) และนาง ซิม ซัง-จอง (심상정; Sim Sang-jung) โดยนาย ยู ซึง-มิน ได้กล่าวสุนทรพจน์ในโอกาสที่ได้รับเลือกให้เป็นตัวแทนพรรคบาร์น (바른정당; Bareun Party) ลงสมัครรับเลือกตั้งชิงตำแหน่งประธานาธิบดี เมื่อวันที่ 28 มีนาคม พ.ศ. 2560 โดยกล่าวว่า “เหนือสิ่งอื่นใด เราจะต้องนำระบบต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันที่เข้มแข็งเข้ามาใช้งาน โดยมุ่งเน้นที่การจัดการทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองและเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างถอนรากถอนโคน และจะดำเนินการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ที่รับผิดชอบในการสอบสวนและดำเนินคดีดังกล่าว” จากถ้อยคำในการกล่าวสุนทรพจน์ที่มีการอ้างถึงสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ได้ถูกตีความว่าเป็นการแสดงออกถึงเจตจำนงในการสนับสนุนให้เกิดการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ

ด้าน นาย อัน ซอล-ซู ผู้สมัครรับเลือกตั้งประธานาธิบดีอีกคนหนึ่ง ก็ได้ให้คำมั่นกับประชาชนในการหาเสียงเลือกตั้ง โดยกล่าวถึงการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ว่า “ในการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ เราจะก้าวข้ามไปอีกขั้นหนึ่งด้วยการจำกัดการนิรโทษกรรมพิเศษสำหรับเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงที่ถูกตัดสินว่ามีความผิด”

ทั้งนี้ ภายหลังจากที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งทั้งสองคนดังกล่าวพ่ายแพ้ในการเลือกตั้งครั้งนั้น ก็ได้มีการกำหนดให้กฎหมายว่าด้วยสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ เป็นกฎหมายที่ไม่มีความชอบธรรม กล่าวได้ว่าสถานการณ์พลิกไปตรงกันข้ามกับจุดยืนในอดีตอย่างสิ้นเชิง

♣ ปี พ.ศ. 2562 กฎหมายว่าด้วยสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ผ่านรัฐสภาด้วยระบบ Fast Track

ภาพที่ 4: รัฐสภาผ่านกฎหมายว่าด้วยสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ด้วยระบบ Fast Track
ที่มาภาพ <https://www.yna.co.kr/view/AKR20191230171400001>

รัฐบาลของประธานาธิบดี มุน แจ-อิน เข้ารับตำแหน่งในปี พ.ศ. 2560 พร้อมๆ กับเสียงของประชาชนที่ต้องการให้มีการปฏิรูปองค์กรอัยการเพิ่มมากขึ้น ควบคู่ไปกับการเร่งให้มีการผ่านร่างกฎหมายว่าด้วยสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ ในเดือนมกราคม พ.ศ. 2562 โดยได้มีการสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ จากผลสำรวจพบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เห็นด้วยให้มีการจัดตั้งสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ คิดเป็นร้อยละ 76.9 มีผู้ที่ไม่เห็นด้วยเพียงร้อยละ 15.6 และอีกร้อยละ 7.5 ไม่ทราบเกี่ยวกับการจัดตั้งสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ

ทั้งนี้ เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2562 พรรครัฐบาลและพรรคฝ่ายค้าน จำนวน 4 พรรค อันได้แก่ พรรคประชาธิปไตยเกาหลี (더불어민주당; Democratic Party of Korea) พรรคเพื่ออนาคตที่ดีกว่า (바른미래당; Bareun Mirae Party) พรรคประชาธิปไตยและสันติภาพ (민주평화당; Party for Democracy and Peace) และ พรรคยุติธรรม (정의당; Justice Party) ได้ตกลงที่จะผลักดันให้ร่างกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ รวมถึงร่างแก้ไขกฎหมายการเลือกตั้ง และร่างกฎหมายว่าด้วยการปรับโครงสร้างอำนาจการสอบสวนของอัยการและตำรวจ เข้าสู่กระบวนการ Fast Track ในขณะที่พรรคเสรีเกาหลี (자유한국당; Liberty Korea Party) มีท่าทีคัดค้านอย่างรุนแรงและเห็นว่า “สำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ เป็นสิ่งที่ผิดให้อำนาจการบริหารประเทศของประธานาธิบดี มุน แจ-อิน ตกต่ำลง” แต่อย่างไรก็ตาม สี่พรรคการเมืองในข้างต้นก็ได้ผลักดันจนในที่สุดกฎหมายดังกล่าวก็ผ่านเข้าสู่ระบบ Fast Track ไปเมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2562 ท่ามกลางกระแสการคัดค้านอย่างรุนแรงของพรรคเสรีเกาหลี

ต่อมา เมื่อวันที่ 30 ธันวาคม พ.ศ. 2562 กฎหมายว่าด้วยสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ ที่ผ่านเข้าสู่กระบวนการ Fast Track ก็ได้ผ่านรัฐสภาและคาดการณ์กันว่าจะเริ่มมีผลบังคับใช้อย่างเป็นทางการตั้งแต่วันที่ 15 กรกฎาคม พ.ศ. 2563 เป็นอย่างช้า อย่างไรก็ตาม แม้ว่าพรรคพลังประชาชน (국민의힘; People Power Party) จะเรียกร้องให้มีการเลือกคณะกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ (공수처장) แบบไม่จำกัดเวลา แต่ภายหลังการพิจารณาคัดเลือกแล้วคณะกรรมการสรรหาก็ได้ใช้สิทธิวีโต้ (비토권; Veto) อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้เกิดสภาพการณ์ที่ยากลำบากในการคัดเลือกผู้สมัครจากสองคนสุดท้าย ทั้งนี้ ในการคัดเลือกผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ คณะกรรมการสรรหา จำนวน 6 ใน 7 คนต้องให้ความเห็นชอบจึงจะสามารถผ่านการคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ ได้ แต่หากเกิดกรณีที่คณะกรรมการสรรหา จากพรรคฝ่ายค้าน จำนวน 2 คน ใช้สิทธิวีโต้ จะทำให้ไม่สามารถดำเนินการใด ๆ ต่อได้

คณะกรรมการสรรหา พรรคฝ่ายค้านได้เล็งเห็นประโยชน์จากจุดนี้จึงใช้สิทธิวีโต้อย่างแข็งขัน และกำหนดยุทธศาสตร์ ‘การใช้จุดอ่อนเพื่อมิให้สำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ เริ่มดำเนินการได้’ นาย อี ชัน-ฮี (이찬희; Lee Chan-hee) เลขาธิการเนติบัณฑิตยสภา (대한변호사협회장; Korean Bar Association) ที่เคยเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสรรหาในฐานะกรรมการโดยตำแหน่งในขณะนั้นได้กล่าวกับพรรคพลังประชาชนว่า “โดยส่วนตัวแล้วผมเคยเป็นคนที่ไม่เห็นด้วยกับการจัดตั้งสำนักงานสอบสวนการทุจริตฯ แต่หากร่างกฎหมายฉบับดังกล่าวผ่านรัฐสภา

จนเป็นกฎหมายที่มีผลบังคับใช้แล้วก็จะทำหน้าที่ให้ดีที่สุดจนกว่าจะมีคำตัดสินว่าการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ นั้นขัดรัฐธรรมนูญ” พร้อมกับได้วิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรงต่อว่า “ตนรู้สึกรำคาญใจต่อการที่กรรมการสรรหาฯ พรรคฝ่ายค้าน (พรรคพลังประชาชน) ทำให้เกิดความล่าช้าในเรื่องดังกล่าว”

ในทางกลับกัน ขณะที่การเปิดตัวสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ถูกเลื่อนออกไปเรื่อยๆ หลายๆ พรรคการเมืองรวมถึงพรรคประชาธิปัตย์ก็เริ่มพลิกเกมส์ด้วยการเปิดประเด็นเรื่องการแก้ไขกฎหมายว่าด้วยสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ด้วยการเสนอร่างแก้ไขกฎหมายดังกล่าวต่อรัฐสภา โดยในร่างแก้ไขกฎหมายดังกล่าวได้แก้ไขรายละเอียดบางมาตรา มีประเด็นที่สำคัญ คือ การแก้ไขข้อกำหนดขององค์ประชุมในการลงมติสำหรับการคัดเลือกเพื่อเสนอชื่อผู้สมัครคนใดคนหนึ่งจาก 2 คนสุดท้าย เพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ จากเดิมที่ต้องให้กรรมการสรรหาฯ เห็นชอบ 6 ใน 7 คน แก้ไขเป็น ต้องเห็นชอบ 2 ใน 3 (5 คน) อันมีผลที่จะทำให้การใช้สิทธิวิโถ้ยของพรรคฝ่ายค้านอ่อนกำลังลง

ทางด้านพรรคพลังประชาชนได้ให้ความเห็นในเรื่องดังกล่าวว่า “เป็นการทำลายการปกครองตามระบบรัฐธรรมนูญของรัฐบาล มุน แจ-อินและพรรคประชาธิปัตย์ เป็นการทำลายหลักนิติธรรม และมากไปกว่านั้นยังเป็นการเสริมสร้างระบอบเผด็จการให้มีอำนาจมากขึ้น” ทางพรรคพลังประชาชนไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง แต่ในวันที่ 10 ธันวาคม พ.ศ. 2563 ร่างแก้ไขกฎหมายดังกล่าวก็ผ่านรัฐสภาด้วยมติเห็นชอบ 187 เสียง ไม่เห็นชอบ 99 เสียง และงดออกเสียง 1 เสียง จากจำนวนสมาชิกรัฐสภาที่มาประชุมทั้งสิ้น 287 คน

ตามที่ร่างแก้ไขกฎหมายว่าด้วยสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ได้ผ่านรัฐสภาแล้ว คณะกรรมการสรรหาผู้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ได้เรียกประชุมครั้งที่ 6 เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม พ.ศ. 2563 เพื่อทำการแนะนำผู้สมัครฯ ที่เข้ารอบเป็น 2 คนสุดท้าย ซึ่งได้แก่ นาย คิม จิน-อุก (김진욱; Kim Jin-wook) นักวิจัยอาวุโสประจำศาลรัฐธรรมนูญ (헌법재판소 선임연구원) และนาย อี กอน-รี (이건리; Lee Kun-ree) รองประธานคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตและสิทธิพลเมือง (Anti-Corruption and Civil Rights-ACRC; 국민권익위원회) ซึ่งผู้เข้ารอบทั้งสองคนนี้ล้วนแต่ได้รับการเสนอชื่อโดยเนติบัณฑิตยสภาแห่งเกาหลี (대한변호사협회; Korean Bar Association)

ในอนาคต ประธานาธิบดี มุน แจ-อิน จะทำการเลือกหนึ่งในสองคนนี้เพื่อดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ จากนั้นรัฐสภาจะดำเนินการจัดการประชุมตรวจสอบคุณสมบัติผู้ที่ได้รับการคัดเลือกดังกล่าวต่อไป เมื่อเสร็จสิ้นกระบวนการเรียบร้อยแล้วจะมีการแต่งตั้งเลขาธิการสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ อย่างเป็นทางการ จึงเป็นที่คาดการณ์กันว่าสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ จะเปิดตัวอย่างเป็นทางการในเดือนมกราคม พ.ศ. 2564 นี้

공수처장 최종 후보자 2인 프로필

대한변호사협회 추천

김진욱 (54)

- 서울대 고고학과졸
- 서울대 법과대학원졸
- 미국 하버드대 로스쿨 석사(LLM) 과정 수료

- 사법연수원 수료 (21기)
- 서울지법 판사
- 김앤장 법률사무소 변호사
- 대한변호사협회 사무차장
- 헌법재판소 선임헌법연구관 (현)
- 헌법재판소 국제심의회관 겸임 (현)

대한변호사협회 추천

이건리 (57)

- 서울대 법학과졸
- 연세대 법무대 민법과졸
- 한양대 법학박사
- 서울대 법대 최고위과정

- 사법연수원 수료 (16기)
- 창원지검장
- 대검찰청 공판송무부장
- 국방부 5·18특별조사위원회 위원장
- 국민권익위원회 부위원장 겸 사무처장 (현)

연말뉴스

박영석, 장예진 기자 / 20201228

트위터 @yonhap_graphics 페이스북 tuneey.kr/LeYN1

ภาพที่ 5: ผู้ถูกเสนอชื่อให้ดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ 2 คนสุดท้าย ด้านซ้าย คือ นาย คิม จิน-อุก นักวิจัยอาวุโสประจำศาลรัฐธรรมนูญ ด้านขวา คือ นาย อี กอน-รี รองประธานคณะกรรมการต่อต้านการทุจริตและสิทธิพลเมือง ที่มาภาพ <https://www.yna.co.kr/view/AKR20201228140851004>

❖ ภาพการเปิดตัวสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ... เป้าหมายการสอบสวนมากถึง 7,000 คน กับความกังวลว่าจะถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมือง

เมื่อสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ เริ่มดำเนินงานอย่างเป็นทางการแล้ว องค์กรนี้จะเป็นองค์กรเดียวที่ทรงอำนาจ รับผิดชอบการสอบสวนและดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐที่กระทำความผิดได้

เจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐในที่นี้ประกอบด้วย ประธานาธิบดี ประธานศาลฎีกาและผู้พิพากษาศาลฎีกา ประธานศาลรัฐธรรมนูญและตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ เลขานุการประธานาธิบดี ข้าราชการสำนักงานความมั่นคงแห่งชาติ ระดับ 3 ขึ้นไป สมาชิกรัฐสภา ผู้พิพากษาและอัยการ ตำรวจศพพันตำรวจเอกขึ้นไป ฯลฯ รวมแล้วเป็นจำนวนมากถึง 7,000 คน นอกจากนี้ แม้ว่าสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ จะไม่มีสิทธิดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงอื่น แต่ก็ยังมีสิทธิในการฟ้องร้องอย่างจำกัดซึ่งถูกกำหนดไว้เฉพาะกับอัยการสูงสุด อัยการและผู้พิพากษา เป็นต้น

ในช่วงแรกของการดำเนินงานของสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ นั้น คาดว่าจะเน้นไปที่การสอบสวนในประเด็นที่เกี่ยวกับองค์กรอัยการ และยังมีคาดการณ์กันว่าสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ อาจจะได้รับมอบหมาย

ให้ทำการสอบสวนในข้อหาการใช้อำนาจและตำแหน่งหน้าที่ในทางทุจริตของนาย ยุน ซอก-ยอล (윤석열; Yoon Seok-youl) อัยการสูงสุด ซึ่งคดีดังกล่าวขณะนี้ได้ถูกมอบหมายให้สำนักอัยการประจำกรุงโซลเป็นผู้รับผิดชอบในการสอบสวนอยู่ หากเป็นเช่นนี้ นาย ยุน ซอก-ยอล ก็จะเป็นเป้าหมายแรกที่ถูกสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ดำเนินการสอบสวน

อย่างไรก็ตาม การที่พรรครัฐบาลได้ถอนสิทธิวิโต้ของพรรคฝ่ายค้านที่มีต่อผู้สมัครเข้าดำรงตำแหน่งเลขาธิการสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ตลอดจนการผ่อนปรนคุณสมบัติตำแหน่งอัยการประจำสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ก็อาจจะส่งผลให้ประชาชนเกิดความสงสัยถึงความเป็นอิสระและความเป็นกลางของสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ นอกจากนี้ หลังจากสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ได้เปิดตัวขึ้นก็มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์ว่าสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ อาจถูกใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองในการทำลายฝ่ายตรงข้ามได้

และเนื่องจากบุคคลผู้อยู่ภายใต้บังคับของกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ส่วนใหญ่เป็นผู้พิพากษาและอัยการกว่า 3,000 คน จากทั้งหมด 7,000 คน จึงทำให้มีข้อกังวลบางประการที่สำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ อาจแทรกแซงความเป็นอิสระขององค์กรตุลาการ ซึ่งประเด็นดังกล่าวถือเป็นงานยากที่สำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ จะต้องพิสูจน์ตัวเองว่าไม่ได้เป็นองค์กรแบบที่หลายฝ่ายเริ่มกังวล

❁ บทสรุป

จากภูมิหลังในข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า จากสภาพการณ์ปัจจุบัน องค์กรตุลาการอย่างผู้พิพากษาและอัยการ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นเจ้าหน้าที่ระดับสูง ได้เข้าไปพัวพันกับการทุจริตคอร์รัปชันร่วมกับนักการเมืองและกลุ่มบริษัทใหญ่ โดยแสวงหาผลประโยชน์จากการใช้อำนาจหน้าที่ในทางที่ผิด เป็นบ่อเกิดของแนวคิดในการปฏิรูปอัยการซึ่งแนวคิดดังกล่าวสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มุ่งสอบสวนและดำเนินคดีกับเจ้าหน้าที่ระดับสูงของรัฐเป็นการเฉพาะ จากสภาพการณ์เช่นนี้ถือเป็นจุดเปลี่ยนที่ทำให้หลายๆ ฝ่ายเห็นด้วยกับการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ด้วยเห็นว่าการตรวจสอบบุคลากรในกระบวนการยุติธรรมทำได้ยาก และต้องการลดอำนาจของอัยการลง ทั้งนี้ หากมองโดยภาพรวมแล้ว การปฏิรูปอัยการและการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ เป็นเรื่องที่ซ้อนทับกันจนแทบจะกลายเป็นเรื่องเดียวกัน กล่าวคือ การจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ เป็นผลสืบเนื่องมาจากการปฏิรูปอัยการ ที่นอกจากจะลดอำนาจของอัยการลงแล้ว สำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ที่เพิ่งจัดตั้งขึ้นใหม่ยังมีอำนาจสืบสวนสอบสวนในตัวเองได้ด้วย อีกทั้งกลุ่มเป้าหมายหลักที่จะโดนสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ทำการสืบสวนสอบสวนกว่าครึ่งหนึ่งก็เป็นกลุ่มอัยการและผู้พิพากษา เช่นนี้จึงเป็นเหตุให้เหล่าอัยการออกมาแสดงท่าทีคัดค้านในการจัดตั้งสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ที่เป็นองค์กรที่จะมาลดทอนอำนาจของพวกเขา ลง ส่งผลให้สำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ยังไม่อาจเปิดตัวและเริ่มปฏิบัติงานได้อย่างเป็นทางการ อย่างไรก็ตาม ด้วยความเป็นองค์กรอิสระของสำนักงานการสอบสวนการทุจริตฯ ยังทำให้หลายฝ่ายเกิดความกังวลว่าจะถูกนำมาใช้เป็นเครื่องมือทางการเมืองได้เช่นกัน

บรรณานุกรม

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

2021 년 공수처가 온다 … 현직 대통령도 수사대상,สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2563. จาก
<https://moneys.mt.co.kr/news/mwView.php?no=2020122314028071016>

공수처장 최종 후보로 추천된 김진욱 - 이견리는 누구? (종합),สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2563. จาก
<https://www.yna.co.kr/view/AKR20201228140851004>

[일정] 공수처법 패스트트랙 지정부터 본회의 통과까지,สืบค้นเมื่อวันที่ 3 มกราคม 2563. จาก
<https://www.yna.co.kr/view/AKR20191230171400001>

시민사회단체 “국회는 공수처 설치 입법 논의 즉각 나서라”,สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2563. จาก
http://www.lawfact.co.kr/news_proc/news_contents.jsp?ncd=989

법무부 VS 검찰 충돌로 치닫는 文정부 주도 검찰개혁,สืบค้นเมื่อวันที่ 10 มกราคม 2563. จาก
<http://www.polinews.co.kr/news/article.html?no=450722>